

Alkotmánybíróság
Budapest
Pf. 773.
1535

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/231- 2/2021	
Érkezett: 2021 MÁRC 19.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 0 db	<i>ju</i>

Hiv.szám.: IV/231-1/2021.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott **Balatonvilágos Község Önkormányzata** (8171 Balatonvilágos Csók István Sétány 38., adószám: 15734044-1-19 törvényes képviselőjében eljár Takács Károly Béla polgármester) kívül jegyzett, korábban csatolt ügyvédi meghatalmazással igazolt jogi képviselőm, a Magyar György és Társai Ügyvédi Iroda (

útnán, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: **Abtv.**) 26. § (2) bekezdése alapján előterjesztett és az Alkotmánybíróságra 2021. február 03. napján érkezett alkotmányjogi panasz indítványomat, a **IV/231/2021.** szám alatt folyamatban lévő eljárásban, jogi képviselőm által 2021. február 17. napján, postai úton kézhez vett IV/231-1/2021. szám alatti hiánypótlási felhívásra és tájékoztatásra figyelemmel az alábbiak szerint

kiegészítem

a hiánypótlási felhívásnak eleget téve, az **Abtv. 55. § (3)** bekezdése szerinti törvényes határidőn belül.

Jelen hiánypótlásom, illetőleg kiegészítem és eredeti indítványom egységes szerkezetbe foglalástól eltekintek, egyrészt mert jogszabályi előírás hiányában erre vonatkozó kötelezettségem nincs, másrészt megítélésem szerint jelen kiegészítem értelmezését is megkönnyíti, ha az egységes szerkezetbe foglalás nélkül, csupán a hiánypótlási felhívásban foglaltakra reagálok.

Alkotmányjogi panasz indítványomban is előadtam, hogy az **R.** sérelmezett rendelkezései, álláspontom szerint alaptörvény-ellenesen sértik az önkormányzati hatásköreimet, tehát alkotmányos jogsérelmem az **R.** kifogásolt rendelkezéseinek alkalmazása és hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be és az **Alaptörvény 25. cikkének (2)** bekezdése alapján nincs jogi lehetőségem bírósághoz fordulni a jogsérelmem orvoslása érdekében, hiszen nincsen olyan büntető-, magánjogi-, közigazgatási-, vagy egyéb bírósági eljárás, amelyben jogsérelmem a bíróság által elbírállható lenne.

Az **R.** kifogásolt rendelkezéseivel érintett ingatlanokkal összefüggésben részletes tényállást adtam elő, amelyet jelen beadványomban nem ismétel meg. Az indítványomban előadott tényállás lényege szerint olyan ingatlanokról van szó, amelyek egyrészt Balatonvilágos Község Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2019 (VI. 04.) önkormányzati rendelete [HÉSz.] hatálya alá tartoznak, másrészt amelyek a tulajdoni várományomnak is minősülnek a 40/2004. (XII.30.) TNM rendelet [TNM rendelet] alapján megkötött, az indítványban is hivatkozott vagyonkezelési szerződés, valamint településrendezési szerződés rendelkezései szerint.

Indítványomban részletesen előadtam, hogy az **R.** sérelmezett rendelkezései, álláspontom szerint ellentétesek a **2018. évi CXXXIX. törvénnyel**, különösen annak **71. §-ának** rendelkezéseivel, valamint a **2006. évi LIII. törvény 6/H. §-a** szerinti rendelkezésekkel is.

Indítványomban mindezekre tekintettel előadtam, hogy személyes, közvetlen és aktuális jogsérelmemet az jelenti, hogy az **R.** kifogásolt rendelkezései megsértik, illetőleg elvonják az **Alaptörvény 31. cikkében** és a **32. cikk (1) bekezdés a) pontján**, továbbá az **Ötv. 13. § (1) bekezdésének 1. pontján** alapuló hatáskörömet, tehát az **R.** rendelkezései Alaptörvényben biztosított jogaimat sértik meg.

* * *

A T. Alkotmánybíróság IV/231-1/2021. szám alatti hiánypótlási felhívásában a 3123/2015. (VII.9.) AB végzés indokolás [13-15] bekezdéseinek, valamint a 3160/2016. (VII.22.) AB végzés indokolás [20-23] bekezdéseinek rögzítésével arra hívott fel, hogy kellő alkotmányjogi indokolást adjak elő arra nézve, hogy a támadott rendelkezés az Alaptörvényben biztosított jogomat mennyiben és miért sérti.

A 3123/2015. (VII.9.) AB végzés indokolásának [15] bekezdése szerint „a támadott jogszabályok jellegére, az alkotmányjogi panaszban előadott érvekre, valamint az indítványozó státuszára figyelemmel - a kifogásolt jogszabályi rendelkezések és az indítványozó alapjogi pozíciója közötti szoros kapcsolatot, az indítványozó saját alapjogában való sérelem a vizsgált esetben nem volt megállapítható.”

Megjegyzem a többségi állásponttal szemben Dr. Cziné Ágnes alkotmánybíró különvéleményében az alábbiakat emelte ki:

„[30] Álláspontom szerint ezért az indítványozó valójában azt sérelmezte, hogy a támadott jogszabállyal összefüggésben nem tudta érvényesíteni azt az Alkotmánybíróság által közvetlenül a szakszervezethez kötött, közérdeklűnek minősített funkciót, amely tagjainak hatékony érdekképviselőtét biztosította volna. Az adott esetben ezért el kellett volna ismerni a szakszervezet „személyes, közvetlen és aktuális sérelmét”, figyelemmel az Alkotmánybíróságnak arra a hivatkozott gyakorlatára is, miszerint a társadalmi párbeszéd működésének zavartalanságához kiemelt érdek fűződik, még akkor is, ha az erre létrehozott különböző formációkban, intézményekben való részvétel nem jelenti az alkotmányos rendelkezésekből közvetlenül levezethető hatáskörök gyakorlását.

[31] A fentiekből ezért álláspontom szerint az következik, hogy az adott ügyben az indítványozó saját, alkotmányosan védett jogában való sérelem, valamint a kifogásolt jogszabályi rendelkezések és az indítványozó alkotmányos pozíciója közötti szoros kapcsolatot egyértelműen megállapítható.”

A 3160/2016. (VII.22.) AB végzés indokolásának [22] bekezdése szerint „mivel tehát az indítványozó egyrészt olyan alaptörvényi rendelkezésekre hivatkozik az indítványában, amelyekre alkotmányjogi panasz nem alapítható, részben pedig olyan hátrányok esetleges bekövetkeztére alapítja indítványát, amelyek aktuális fennálltát nem igazolta, továbbá amelyek - mint azt az Alkotmánybíróság a fent idézett korábbi határozatában a hasonló helyzetekre megállapította - „[n]em személyesen az indítványozó szakszervezetet magát érintik, hanem bizonyos feltételek fennállása esetén a pedagógusokat mint a szakszervezet és a Kar tagjait érinthetik” {3033/2014. (III. 3.) AB végzés, Indokolás [20]}, az indítvány nem felel meg az érintettségre vonatkozó kritériumoknak (lásd.: u.o.).”

A többségi állásponttal szemben Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró ismételten, a korábbival tartalmában megegyező különvéleményt fogalmazott meg.

A hiánypótlási felhívás értelmében, az Alkotmánybíróság gyakorlatának megfelelően tehát az alapjogi sérelmem „személyes, közvetlen és aktuális” jellegét, valamint a kifogásolt jogszabályi rendelkezések és az alapjogi pozícióm közötti szoros kapcsolatot kell részletesen indokolnom és megalapoznom.

Álláspontom szerint az a körülmény, ha egy kormányrendelet, jelen esetben az **R. sérelmezett rendelkezései** elvonják az Alaptörvényben és **Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben** [a továbbiakban: **Ötv.**] szabályozott hatásköreimet, az egyrészt „*alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés*”, másrészt az Alaptörvényben biztosított jogomat - önkormányzati alapjogomat - is közvetlenül és aktuálisan érinti, ekként személyemre is elvitathatatlanul kihat, közvetlenül, így az **R. sérelmezett rendelkezései** és alapjogi pozícióm közötti szoros kapcsolatot is nyilvánvaló.

Álláspontom szerint „*alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés*” előterjesztett panaszom érdemi vizsgálatának keretében annak a T. Alkotmánybíróság általi minősítése, hogy önkormányzati hatáskör elvonását valósítja-e meg a Kormány, ha jogalkotói hatáskörében eljárva nem az önkormányzati hatásköröket írja át - szűkíti, vagy bővíti - hanem az **önkormányzati hatáskörbe tartozó kérdést** (jelen esetben a HESz. szabályait) eltérő tartalmú normával szabályozza és felülírja, gyakorlatilag a szabályozás tárgyát vonja el és helyezi új és más jogszabály (jelen esetben az R.) alá, de az irányadó *normatív eljárások* (jelen esetben a 2006. évi LIII. 6/H. § rendelkezéseinek) mellőzésével.

Az R. sérelmezett rendelkezéseinek hatályba lépése előtt a 2006. évi LIII. törvény 6/H. §-a szerinti eljárások, különösen a (4)-(11) bekezdések szerinti eljárások nem kerültek lefolytatásra.

Annak ellenére sem, hogy az **R. sérelmezett 2. számú mellékletének 49. sora** azt rögzíti, hogy „*szállodafejlesztésre, valamint ahhoz kapcsolódó építmények, infrastrukturális fejlesztések és kapcsolódó ingatlanfejlesztés megvalósítására irányuló beruházás*”, tehát **az R. maga minősíti az érintett beruházásokat részben „infrastrukturális fejlesztéseknek”, amelyekre azonban a 2006. évi LIII. törvény speciális rendelkezéseit alkalmazni kell.**

Jelen esetben a Kormány részéről a hatáskörrelvonás azzal valósult meg a sérelmemre, hogy az általam megalkotott HESz. hatálya alá tartozó egyes ingatlanokra a HESz-től teljesen eltérő szabályokat rendel alkalmazni, az **R. sérelmezett rendelkezései** szerint.

Közvetlen jogsérelmem abban áll, hogy az **Alaptörvény 31. cikkében** és a **32. cikk (1) bekezdés a) pontján**, továbbá az **Ötv. 13. § (1) bekezdésének 1. pontján** alapuló hatáskörömet az **R. sérelmezett rendelkezései** elvonták oly módon, hogy a szabályozási hatásköröm elviekben és látszólagosan megmaradt ugyan, de az azzal érintett egyes ingatlanokat az **R. sérelmezett rendelkezései** mégis kivonták a szabályozási hatásköröm alól.

Ez a szabályozási eljárás gyakorlatilag hatáskörrelvonást jelent, mert az eredetileg a szabályozási hatásköröm alá tartozó ingatlanokat a jövőben már nem szabályozhatom, illetőleg a szabályozási hatáskörömben megalkotott HESz. hatálya azokat a jövőben már nem érinti.

Ez a fajta hatáskörelvonás pedig az R. sérelmezett rendelkezéseivel összefüggésben a 2006. évi LIII. törvény szabályainak, mint a hatáskörelvonás normatív kontrolljának sem felel meg.

E vonatkozásban eredeti indítványomat kiegészítem az **Alaptörvény 31. cikk (3)** bekezdése szerinti rendelkezés megsértésével is, amely rögzíti, hogy „a helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.”

Ennek megfelelően a helyi önkormányzat hatáskörét csak sarkalatos törvény szabályozhatja és szűkítheti, kormányrendelet nem.

Álláspontom szerint gyakorlatilag hatáskörelvonást jelent az a fajta szabályozás, ha jogalkotóként a Kormány az eredeti hatáskört a hatáskör gyakorló önkormányzatnál meghagyja ugyan, de a szabályozás és hatáskörgyakorlás konkrét tárgyát, amelyen a hatáskör ténylegesen gyakorolható - jelen esetben az R. kifogásolt rendelkezései szerinti ingatlanokat - részben, vagy egészben a saját maga által megalkotott jogszabály hatálya alá helyezi.

Ez a fajta hatáskörelvonás álláspontom szerint megsérti az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdését is, ugyanis az R. sérelmezett rendelkezései nem vonhatták volna el az adott ingatlanokra kiterjedő szabályozási hatáskörömet, azt csak sarkalatos törvény tehetné volna meg.

E körben hivatkozok az 55/2010. (V.5.) AB határozatban foglaltakra, amely rögzíti, hogy „a 31/2001. (VII.11.) AB határozatban az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy mindazokban az esetekben, amikor formálisan (szövegszerűen) nem egyértelmű a módosítás (kiegészítés, hatályon kívül helyezés) [...] minden esetben vizsgálendő az is, hogy mi a kétharmados törvény által meghatározott szabályozási koncepció lényegi eleme, azaz érinti-e a lényeges normatartalmat az egyszerű szótöbbséggel megalkotott törvény. (ABH 2001, 252, 263-264.)”

Az **Alaptörvény**, az **Ötv.** és az **Étv.** alapján alkotmányos jogom, hogy a helyi építési szabályzatot, mint a településrendezési eszközt rendeletben szabályozzam. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításánál pedig megilletnek a **2006. évi LIII. törvényben** - különösen a **6/H. §** szerinti - jogosultságok.

Eredeti indítványomban is rögzítettem, hogy az önkormányzatok „törvény keretei között” alkotnak rendeletet, amely alaptörvényi szabályból az is következik, hogy az önkormányzati rendeletekben rögzített jogszabályokkal ellentétes tartalmú jogszabályokat csakis „törvény keretei között” lehet megalkotni.

Amennyiben az önkormányzatokon kívüli egyéb, jogalkotási hatáskörrel felruházott szervek nem „törvény keretei között” alkotnának az önkormányzati rendeletekkel ellentétes tartalmú jogszabályokat, akkor az ilyen típusú jogalkotás önkényes lenne, ekként sértené a jogbiztonság elvét, ahogyan a jogalkalmazók számára is kiszámíthatatlan helyzetet teremtene.

Amennyiben a Kormány törvényben szabályozott eljárásrend mellőzésével, tetszőlegesen kivonhatja a helyi önkormányzatok közigazgatási területén fekvő ingatlanokat a helyi építési szabályzat hatálya alól, akkor a helyi önkormányzatok gyakorlatilag feleslegesen alkotnak helyi építési szabályzatot, hiszen azt nem lehet mire alkalmazni...

Az R. kifogásolt rendelkezései ilyen helyzetet eredményeznek, mert az adott ingatlanok vonatkozásában a szabályozási hatásköröm látszólagosan megmarad, de az alól a Kormány, az R. sérelmezett rendelkezéseinek hatálybalépésével az érintett ingatlanokat kivonta úgy, hogy a 2006. évi LIII. törvény szerinti normatív eljárásrendet nem tartotta be, tehát az érintett ingatlanokon fennálló hatáskörömet gyakorlatilag elvonta.

Az Abtv. 27. § (3) bekezdése szerint „közhatalmat gyakorló indítványozó esetén vizsgálni kell, hogy a panaszában megjelölt, Alaptörvényben biztosított jog megilleti-e.”

Az Abtv. ugyanakkor „Alaptörvényben biztosított jog”-ról rendelkezik és nem „alapvető jogokról”, amelyeket az Alaptörvény „Szabadság és felelősség” fejezete tartalmaz.

Az önkormányzati alapjogokat pedig az Alkotmánybíróság gyakorlata is elismeri és védelemben részesíti a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 1997. évi XV. törvény rendelkezéseivel és az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésével összhangban, figyelemmel az Alaptörvény B) cikk (1) és (3) bekezdéseire is.

E körben hivatkozok az Alaptörvény hatálybalépését követően meghozott 18/2013. (VII.3.) AB határozatra, amely [10] bekezdésében az alábbiakat rögzíti:

„Az önkormányzati alapjogok folyamatos, törvényeknek és szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletének [Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pontja, Mötv. 42. § 2. pontja és 43. § (3) bekezdése] megfelelő gyakorlásához alkotmányossági szempontból is értékelendő érdek kapcsolódik; ezek érvényesítése, garantálása kényszerítőleg kötelezi az Országgyűlést, mint a legfőbb népképviselői szervet [Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés] arra, hogy az önkormányzati hatásköröket gyakorló és feladatokat folyamatosan ellátó képviselő-testület az önkormányzati alapjogok érvényesítése érdekében fenntartsa mindaddig, míg a helyi önkormányzat működésében oly mértékű tartós zavar nem keletkezik, amely e jogok érvényesítését ellehetetlenítik, helyi önkormányzat képviselő-testülete tartósan nem működik és működőképességének helyreállítása, illetve működésének folytatása a továbbiakban nem várható, és ezért egy alkotmányos intézmény működése válik lehetetlenné.”

Az „önkormányzati alapjogok”-at és a gyakorlásukhoz fűződő alkotmányos érdeket a T. Alkotmánybíróság tehát az Alaptörvény hatálybalépését követően is elismerte.

A rendeletalkotási hatáskör önkormányzati alapjog.

Az önkormányzati alapjogok egyebekben levezethetők az **Alaptörvény XXIII. cikk** (1)-(3); (4)-(5) és (8) bekezdéseiből, ugyanis „**a helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot. A helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a megyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg.**”

A helyi önkormányzás joga, mint alapjog az Alaptörvény XXIII. cikkének rendelkezéseiből ered, ekként az R. sérelmezett rendelkezései álláspontom szerint megsértik az Alaptörvény XXIII. cikkének (1)-(2); (4)-(5) és (8) bekezdéseit is.

Az R. sérelmezett rendelkezései tehát az önkormányzati alapjogaimat sérti közvetlenül, érintettségem erre tekintettel elvitathatatlan.

E körben, az eredeti indítványomban rögzített, alább megismételt indokolásomat változatlanul fenntartom:

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény [a továbbiakban: **Étv.**] **13. §** (1) bekezdése szerint az építés helyi rendjének biztosítása érdekében **a települési önkormányzatnak** az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő **sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket helyi építési szabályzatban kell megállapítania.**

Az **Étv. 9/B. §** (2) bekezdésének *b)* pontja alapján a **településrendezés eszköz a helyi építési szabályzat**, amelyet a településszerkezeti terv alapján a **települési önkormányzat képviselő-testülete dolgoztat ki és állapít meg.**

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény [a továbbiakban: **Ötv.**] **13. §** (1) bekezdésének 1. pontja alapján a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó **helyi önkormányzati feladatok különösen a településfejlesztés, településrendezés.**

Balatonvilágos Község Önkormányzat Képviselő-testületének **6/2019. (VI.04.) önkormányzati rendelete** tartalmazza Balatonvilágos Község Helyi Építési Szabályzatát [a továbbiakban: **HÉSz.**].

Az **R.** sérelmezett rendelkezései közvetlenül érintik az **Ötv.** és az **Étv.** szabályai szerint, saját hatáskörben megalkotott önkormányzati rendeletemet, a Balatonvilágos Község Helyi Építési Szabályzatát, ekként az **R.** sérelmezett rendelkezései hatályba lépésükkel közvetlenül érintik a személyemet (mint az **Ötv. 41. §** (1) bekezdése szerinti közhatalmat gyakorló jogi személyt) és eredeti jogalkotói hatáskörömet.

Az **R.** sérelmezett rendelkezései konkrét, az **Alaptörvény 31. cikk** (1) bekezdésén és a **32. cikk** (1) bekezdés *a*) pontján alapuló hatáskörömet, továbbá e hatáskörön alapuló közjogi jogviszonyomat közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezéseket állapítanak meg, s ennek következtében az Alaptörvényből eredő hatásköreim sérülnek, azt az **R.** lényegében elvonja, mert az általam a HESz-ben megállapított szabályokkal ellentétes rendelkezéseket rögzít.

E körben fontos körülmény, hogy a **HESz.** mindenben megfelel Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény, a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény, továbbá a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet rendelkezéseinek.

Ugyanakkor a **HESz-t** érintően a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 6/H. §-a szerinti eljárások sem kerültek lefolytatásra az **R.** sérelmezett rendelkezéseinek hatályba lépésével összefüggésben.

Az **Abtv. 27. §**-ához fűzött indokolás szerint a „*Javaslat emellett az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján pontosítja az alkotmányjogi panaszjog gyakorlására vonatkozó rendelkezéseket. Az Alaptörvény a panaszjog gyakorlását nem korlátozza alapvető jogokra, az Alkotmánybíróságról szóló törvény sem alapjog, hanem „Alaptörvényben biztosított” jog sérelmét követeli meg.*”¹

Erre tekintettel érintettnek minősülök, ugyanis az **R.** sérelmezett rendelkezései az Alaptörvényben biztosított hatásköreimet sértik, mert a HESz. szabályait törvényben szabályozott eljárásrend (2006. évi LIII. törvény 6/H. §) mellőzésével változtatják meg, illetőleg rögzítenek azokkal teljesen ellentétes jogszabályi rendelkezéseket.

Az **Alaptörvény B) cikk** (1) bekezdés szerint Magyarország független, demokratikus jogállam; a (3) bekezdés alapján a közhatalom forrása a nép; a (4) bekezdés szerint pedig a nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja.

Az **Alaptörvény 31. cikk** (1) bekezdése értelmében Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek. A **32. cikk** (1) bekezdésének *a*) pontja szerint a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot.

Az **Alaptörvény 28. cikke** szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során *elsősorban a jogszabály preambuluma*t, illetve *a jogszabály megalkotására* vagy módosítására *irányuló javaslat indokolását* kell figyelembe venni.

Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

¹ Wolters Kluwer jogtár, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-ának indokolása

Az **Ötv.** preambuluma szerint „*az Országgyűlés elismeri és védi a helyi választópolgárok közösségének önkormányzáshoz való jogát.*

A helyi önkormányzatok az egységes állami szervezetrendszer részeként hozzájárulnak az Alaptörvényben foglalt államcélok megvalósításához, elősegítik a jogszabályi kötelezettségek teljesítését.

Az Országgyűlés tisztelettel adózva hazánk haladó önkormányzati hagyományai előtt, az Alaptörvényben meghatározott önkormányzati jogok kiteljesítése, a helyi önkormányzáshoz szükséges feltételek megteremtése, a nemzeti együttműködés erősítése, a települések önfenntartási képességének elősegítése, valamint a helyi közösség öngondoskodásra való képességének erősítése érdekében – figyelembe véve a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájában foglalt alapelveket – az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése, az 51. § (2) és (3) bekezdése tekintetében az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése alapján a következő törvényt alkotja: (...).”

Az **Ötv. 2. § (1)-(2)** bekezdése alapján **a helyi önkormányzás a település**, valamint a megye **választópolgárai közösségének joga**, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül.

A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.

Az **Ötv. 3. § (1)** bekezdése szerint **a helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok)** és a megyék (területi önkormányzatok) **választópolgárainak közösségét illeti meg.**

Az **Alaptörvény XXIII. cikk (1)** bekezdése szerint minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy (...) a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, (...) választásán választó és választható legyen.

A (2) bekezdés szerint az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező minden nagykorú állampolgárának joga van ahhoz, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek (...) választásán választó és választható legyen.

A (3) bekezdés szerint Magyarországon menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert minden nagykorú személynek joga van ahhoz, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó legyen.

Az (5) bekezdés szerint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a választópolgár lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén választhat. A választópolgár a szavazás jogát lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén gyakorolhatja.

A (8) bekezdés szerint minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen. Törvény határozza meg azokat a közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.

Az **Ötv.** preambulumban, valamint a 2-3. §-ában nevesített önkormányzati alapjogok közvetlenül az alaptörvény **XXIII. cikkében** szabályozott alapjogokból erednek, ekként az önkormányzati alapjogokat sértő jogszabályok közvetlenül sértik az **Alaptörvény XXIII. cikkét** is.

Az Alaptörvény 28. cikke alapján a „józan észnek” és a „közjónak” megfelelő, „erkölcsös célt szolgáló”-nak tekintendő Alaptörvényről még az Alkotmánybíróság sem állapíthatja azt meg, hogy az ne szabályozná és ne biztosítaná az önkormányzati alapjogokat, szemben az Ötv-vel, vagy az 1997. évi XV. törvénnyel.

Amennyiben jelen eljárásban a T. Alkotmánybíróság indítványomat azért ne vizsgálná meg érdemben, mert érintettségemet nem látná igazoltnak, akkor azzal gyakorlatilag azt mondaná ki, hogy önkormányzati alapjogok nem léteznek, az Ötv-ben, vagy az 1997. évi XV. törvényben ekként nevesített jogok valós tartalommal nem bírnak, illetőleg az Alaptörvény XXIII. cikke szerinti alapjogok semmilyen formában sem eredményezhetik az Alaptörvény B) cikk (3) és (4) bekezdésében rögzített állapot tényleges megvalósulását, vagyis hogy a közhatalom forrása a nép és a nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja.

Ilyen Alkotmánybírósági döntés Magyarország jelenlegi társadalmi és jogi berendezkedésének egy sajátos, újszerű értelmezését adhatná...

Álláspontom szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (Abtv. 29. §), hogy a képviseleti demokrácia és a népszuverenitás alkotmányos elveire tekintettel megfelel-e a demokratikus jogállami működés követelményeinek, ha a helyi választópolgárok közösségét megillető jog, vagyis a helyi önkormányzás joga alapján, a helyi választópolgárok által közvetlenül megválasztott testület (települési önkormányzat) Alaptörvényben biztosított hatáskörét a Kormány elvonja akként, hogy a települési önkormányzat rendeletének közjogi értelemben érvényes és hatályos szabályaival ellentétes jogszabályokat állapít meg kormányrendeletben úgy, hogy az ezzel kapcsolatos, törvényben rögzített eljárások (2006. évi LIII. törvény 6/H. §) nem kerülnek lefolytatásra.

Az alapvető alkotmányos jelentőségét-e kérdésnek álláspontom szerint az adja, hogy a Kormányt (a miniszterelnököt és a minisztereket) nem a választópolgárok választják meg közvetlenül.

A tisztelt Alkotmánybíróságnak álláspontom szerint abban a kérdésben kell döntenie, megfelel-e a demokratikus jogállami működés követelményeinek, illetőleg sérül-e a képviseleti demokrácia, ha a helyi önkormányzás jogából eredő hatáskörök a törvényben rögzített eljárásrend (2006. évi LIII. törvény 6/H. §) mellőzésével kerülnek át a helyi választópolgárok közössége által közvetlenül megválasztott testülettől egy olyan testülethez – jelen esetben a Kormányhoz – amelyet már nem a választópolgárok választanak meg közvetlenül.

A tisztelt Alkotmánybíróságnak, álláspontom szerint ebben a körben vizsgálnia kell, hogy ilyen típusú hatáskörelvonással közvetlenül sérül-e az Alaptörvény XXIII. cikk (1)-(3), (5) és (8) bekezdése, azok kiüresednek-e egy ilyen típusú hatáskörelvonással.

Mindezekon felül, az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése szerint Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját; a (3) bekezdés szerint Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.

A **Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról** szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 1997. évi XV. törvény 4. cikke és 11. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

4. Cikk A helyi önkormányzás terjedelme

1. A helyi önkormányzatok alapvető hatáskörét és feladatait az Alkotmány vagy törvény rendezi. Azonban ez a rendelkezés nem akadályozhatja azt, hogy - jogszabályi keretek között - a helyi önkormányzatokat speciális célból hatás- és feladatkörrel ruházzák fel.
2. A helyi önkormányzatok - jogszabályi keretek között - teljes döntési jogosultsággal rendelkeznek minden olyan ügyben, amely nincs kivonva hatáskörükből és bármely más közigazgatási szerv hatáskörébe sincs utalva.
3. A közfeladatokat általában elsősorban az állampolgárokhoz legközelebb álló közigazgatási szervnek kell megvalósítania. A feladatoknak más közigazgatási szervre történő átruházása a feladat természetétől és nagyságától, valamint hatékonysági és gazdaságossági követelményektől függ.
4. A helyi önkormányzatok hatásköre általában teljes és kizárólagos. Ezt más központi vagy regionális közigazgatási szerv nem vonhatja el, és nem korlátozhatja, kivéve, ha ezt törvény lehetővé teszi.
5. Ha a helyi önkormányzatokra központi vagy regionális közigazgatási szerv hatáskört ruház at, a helyi önkormányzatok az átruházott hatáskört - amennyiben lehetséges - a helyi körülményekhez igazítva gyakorolhatják.
6. Lehetőség szerint a tervezési és döntéshozatali eljárás során, megfelelő időben és formában, ki kell kérni minden olyan ügyben a helyi önkormányzat véleményét, amely őket közvetlenül érinti.

11. Cikk A helyi önkormányzás jogi védelme

A helyi önkormányzatok jogosultak jogorvoslatot igénybe venni hatáskörük szabad gyakorlása és az önkormányzás olyan elveinek tiszteletben tartása érdekében, amelyet az Alkotmány vagy belső törvényhozás szentesít.

A **Helyi Önkormányzatok Európai Chartájára, illetőleg az 1997. évi XV. törvény** rendelkezéseire, különösen annak 4. cikkére és 11. cikkére figyelemmel, álláspontom szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (Abtv. 29. §), hogy a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját biztosítja-e, ha a **helyi választópolgárok közösségét megillető jog, vagyis a helyi önkormányzás joga alapján, a helyi választópolgárok által közvetlenül megválasztott testület (települési önkormányzat) Alaptörvényben biztosított hatáskörét a Kormány elvonja** akként, hogy a települési önkormányzat rendeletének közjogi értelemben érvényes és hatályos szabályaival ellentétes jogszabályokat állapít meg kormányrendeletben úgy, hogy az ezzel kapcsolatos, törvényben rögzített eljárások (2006. évi LIII. törvény 6/H. §) nem kerülnek lefolytatásra.

Az **Alaptörvény B) cikk (3)-(4) bekezdéseiből** közvetlenül levezethetőek az **Ötv.** azon rendelkezései, amely szerint **a helyi önkormányzás a település választópolgárai közösségének joga**, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.

A helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a megyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg.

A helyi önkormányzás joga az Alaptörvény XXIII. cikkéből ered.

A helyi önkormányzási jog gyakorlásának intézményi kereteit az Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdése akként határozza meg, hogy „a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek.”

Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között **rendeletet alkot**.

Az Alaptörvény jogalkotási hatáskörrel ruházza fel az önkormányzatokat, vagyis a helyi önkormányzási jognak az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése szerinti **jogalkotói hatáskör** is a részjogosítványa.

Az önkormányzatok „törvény keretei között” alkotnak rendeletet, amely alaptörvényi szabályból az is következik, hogy az önkormányzati rendeletekben rögzített jogszabályokkal ellentétes tartalmú jogszabályokat csakis „törvény keretei között” lehet megalkotni.

Önkormányzati rendeletben rögzített helyi építési szabályzat **elfogadott tartalmának módosítása kezdeményezésére az önkormányzaton kívüli egyéb állami szerveknek főszabály szerint csak a településrendezési eszközök törvényben megállapított rendszeres felülvizsgálati eljárásában van jogszerű lehetősége², illetőleg – rendkívüli esetben – kizárólag a 2006. évi LIII. törvény szerinti esetkörökben, az ott írt feltételeknek való megfelelés mellett.**

A 2006. évi LIII. törvény 6/H. §-a rendelkezik arról, hogy az egyéb állami szervek mit tehetnek a települési önkormányzatok településrendezési eszközeivel.

E törvényben, az egyéb állami szervek számára biztosított intézkedéseket azonban – **ahogy az szintén magából a törvényből következik** (egyrészt a 6/H. §-t is magába foglaló fejezet címéből, amely kizárólag a közlekedési infrastruktúra-beruházások tekintetében biztosít egyéb állami szervek számára előjogokat, másrészt az 1.§-ből, amely a törvény ott írt hatályát a törvény preambulumban foglaltakra tekintettel csak az EU által társfinanszírozott projektek megvalósítása érdekében szükséges eljárásokkal összefüggésben állapítja meg) – **a balatonvilágosi ingatlanok tekintetében csak akkor lehet gyakorolni, ha azok már most is:**

- EU-s támogatás felhasználásával érintettek és
- közlekedési infrastruktúra-beruházások megvalósítása zajlik rajtuk.

Amennyiben az a beruházás, amely a kérdéses ingatlanokat érinti, még el sem kezdődött, vagy elkezdődött ugyan, de nem EU-s társfinanszírozással érintett, illetőleg nem közlekedési infrastruktúra-fejlesztési tárgyú, akkor a 2006. évi LIII. törvény hatálya alá tartozás álláspontom szerint nem állapítható meg.

² A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény szabályai alapján.

Az **R.** sérelmezett rendelkezéseinek megalkotásával és hatályba léptetésével, anélkül, hogy a 2006. évi LIII. törvény 6/H. §-a szerinti eljárás lefolytatásra került volna, álláspontom szerint a Kormány önkényesen és Alaptörvény-ellenesen elvonta az önkormányzati hatáskörömet, eredeti jogalkotási hatáskörömet, amellyel megsértette a helyi választópolgárok közösségét megillető helyi önkormányzás jogát, amely az Alaptörvény XXIII. cikkéből ered.

Erre tekintettel az **R.** sérelmezett rendelkezései álláspontom szerint ellentétesek az **Alaptörvény B) cikk (3)-(4) bekezdéseivel**, az **Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdésével** és **32. cikk (1) bekezdésének a) pontjával**, továbbá megsértik az **Alaptörvény T) cikk (3) bekezdését**.

Mindezeken túl, megítélésem szerint az **R.** sérelmezett rendelkezései megsértik a **Helyi Önkormányzatok Európai Chartáját, illetőleg az 1997. évi XV. törvény rendelkezéseit is**, különösen annak 4. cikkét és 11. cikkét.

Erre tekintettel, álláspontom szerint az **R.** sérelmezett rendelkezései megsértik az **Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdését is**.

* * *

Eredeti alkotmányjogi panasz indítványomban, valamint a jelen hiánypótlásomban hivatkoztam, Alaptörvény szerinti rendelkezéseket egymással összhangban szükséges megvizsgálni, nem pedig az egyes rendelkezéseket izoláltan értékelni.

Az Alaptörvény ugyanis egy szerves egész, az alapvető jogszabályok egységes rendszere. Az abban lefektetett egyes normák sérelme közvetlenül eredményezi egyéb alaptörvényi normák, így alapvető jogok és egyéb „*Alaptörvényben biztosított jogok*” sérelmét.

Mindezekre tekintettel indítványomat az **Alaptörvény XXIII. cikk (1)-(3), (5) és (8) bekezdéseinek** és az **Alaptörvény 31. cikk (1) és (3) bekezdéseinek**, valamint **32. cikk (1) bekezdés a) pontjának** megsértésére alapítom, figyelemmel az **Alaptörvény B) cikk (3)-(4) bekezdésének**, az **Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdésének** és az **Alaptörvény T) cikk (3) bekezdésének** megsértésére is.

Az **Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének** az **R.** sérelmezett rendelkezései általi megsértésére arra figyelemmel is hivatkozok, hogy a Kormány, mint jogalkotó az **R.** sérelmezett rendelkezéseinek megalkotásával és hatályba léptetésével a számomra, mint a helyi építési szabályzatot megalkotó és azt az **R.** hivatkozott rendelkezései miatt szükség szerint módosítani kényszerülő önkormányzat részére a kellő felkészülési időt sem biztosította, hiszen a 388/2020. (VIII. 7.) Korm. rendelet 1. §-a és 1. számú melléklete, amely az **R.** kifogásolt rendelkezéseit beiktatta, a Magyar Közlöny 185. számában jelent meg 2020. augusztus 07. napján és másnap, 2020. augusztus 08. napján már hatályba is lépett.

Önkormányzati alapjogomat jelentő szabályozási hatáskörömet - helyi építési szabályzat megalkotása, rendeletalkotás - ilyen rövid hatálybalépési időre tekintettel nem tudtam gyakorolni annak érdekében, hogy a HÉSZ-hez képest eltérő beépítési szabályokra a településkép és a helyi közérdek védelme érdekében a megfelelő helyi jogszabályokat megalkothassam, arról nem is beszélve, hogy a 2006. évi LIII. törvény szerinti jogosultságaimat sem tudtam gyakorolni...

A fenti kiegészítésekre tekintettel, az alkotmányjogi panasz indítványomban foglaltaknak megfelelően kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg *az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításról szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. Rendelet* [a továbbiakban: R.] 6/K. §-ának - ideértve annak (1)-(9) bekezdéseit - **valamint az R. 2. mellékletében szereplő táblázat 49. sorának alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg az R. 6/K. § egészét és az R. 2. számú mellékletét képező táblázat 49. sorát.**

Budapest, 2021. március 17. napján



Balatonvilágos Község Önkormányzata
(képv. eljár Takács Károly Béla polgármester)
jogi képviseletében
Magyar György és Társai Ügyvédi Iroda
(irodavezető: Dr. Magyar György ügyvéd)

